

ПОСТАНОВА

Верховної Ради України

Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022–2023 роках

Із метою консолідації та формування історичної свідомості Українського народу, збереження національної пам'яті та належного відзначення і вшанування пам'ятних дат і ювілеїв Верховна Рада України постановляє:

1. На державному рівні у 2022–2023 роках провести урочисте відзначення пам'ятних дат і ювілеїв та/або меморіальні заходи згідно з додатками.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

на державному рівні у 2022–2023 роках забезпечити проведення урочистого відзначення пам'ятних дат і ювілеїв та/або меморіальних заходів згідно з додатками;

у місячний строк із дня прийняття цієї Постанови утворити організаційний комітет із відзначення у 2022–2023 роках пам'ятних дат і ювілеїв, розробити та затвердити плани заходів з відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2022–2023 роках, вирішити питання щодо їх фінансового та матеріально-технічного забезпечення.

3. Рекомендувати Міністерству освіти і науки України:

забезпечити проведення у закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти уроків, виховних годин, круглих столів, науково-практичних конференцій, інших тематичних заходів, приурочених до пам'ятних дат і ювілеїв 2022–2023 років;

включити теми, присвячені пам'ятним датам і ювілеям 2022–2023 років, до переліку тем конкурсів Малої академії наук України, рефератів, курсових та дипломних робіт у закладах вищої освіти.

ОБЛАСНА
РАДА
14 01 2022р.
261 106-01/31

4. Рекомендувати Міністерству культури та інформаційної політики України забезпечити організацію у закладах культури тематичних виставок, експозицій та інших заходів, присвячених пам'ятним датам і ювілеям 2022–2023 років.

5. Рекомендувати Державному комітету телебачення і радіомовлення України організувати створення тематичних теле- і радіопередач, присвячених пам'ятним датам і ювілеям 2022–2023 років, та сприяти висвітленню державними засобами масової інформації заходів, що проводитимуться у зв'язку з їх відзначенням.

6. Рекомендувати органам місцевого самоврядування розробити та затвердити з урахуванням пропозицій Українського інституту національної пам'яті переліки пам'ятних дат і ювілеїв 2022–2023 років, що відзначатимуться на місцевому рівні.

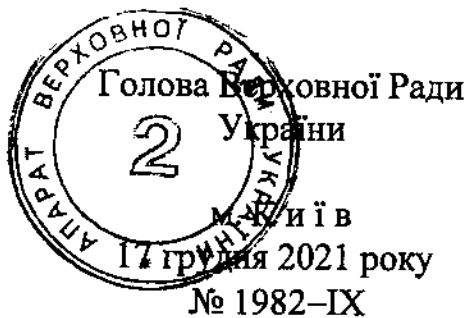
7. Запропонувати:

Національному банку України виготовити і ввести в обіг ювілейні монети, присвячені пам'ятним датам і ювілеям 2022–2023 років;

публічному акціонерному товариству "Укрпошта" видати поштові конверти і поштові марки, присвячені пам'ятним датам і ювілеям 2022–2023 років.

8. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

9. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Р. СТЕФАНЧУК

Додаток № 1
до Постанови Верховної Ради України
від 17 грудня 2021 року
№ 1982-IX

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ТА ЮВІЛЕЇ 2022 РОКУ

Цього року на державному рівні відзначатимуться такі пам'ятні дати та ювілеї:

I. Відомих подій в Україні:

1025 років народного самоврядування в Україні – першої літописної згадки про проведення віча у Київській Русі (997);

950 років із часу укладання Правди Ярославичів – зводу давньоруських законів (1072);

925 років із часу проведення Любецького з'їзду князів (1097);

925 років із часу першої писемної згадки про місто Теревовлю (1097);

925 років із часу першої писемної згадки про місто Турійськ (1097);

925 років із часу першої писемної згадки про місто Буськ (1097);

875 років із часу першої писемної згадки про місто Черкаси (1147);

875 років із часу першої писемної згадки про місто Ніжин (1147);

700 років із часу першої писемної згадки про місто Мізоч (1322);

625 років із часу першої писемної згадки про місто Сколе (1397);

625 років із часу першої писемної згадки про місто Бучач (1397);

575 років із часу заснування міста Рахова (1447);

525 років із часу надання місту Луцьку магдебурзького права (1497);

500 років із часу заснування міста Чорткова (1522);

475 років із часу надання місту Берестечку магдебурзького права (1547);

450 років із часу створення реєстрового козацтва (1572);

400 років із часу надання місту Лисянці магдебурзького права (1622);

300 років із часу обрання Павла Полуботка наказним гетьманом Лівобережної України (1722);

140 років із часу заснування першого професійного українського театру; (1882);

125 років із часу випуску перших паровозів в Україні на Харківському паровозобудівному заводі (нині – державне підприємство "Завод ім. В.О. Малишева") (1897);

100 років із часу заснування Української господарської академії у Подєбрадах (1922);

100 років із часу заснування Криворізького національного університету (1922);

100 років із часу заснування Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова (1922);

100 років із часу заснування державного підприємства "Науково-виробниче підприємство "Видавництво "Наукова думка" НАН України" (1922);

100 років із часу заснування Книжкової палати України імені Івана Федорова (1922);

100 років із часу заснування Національного музею "Київська картинна галерея" (1922);

100 років із часу заснування Всеукраїнського фотокіноуправління (1922);

100 років із часу відкриття пам'ятника Григорію Сковороді у місті Лохвиці (1922);

100 років із часу заснування Кролевецької фабрики художнього ткацтва (1922);

100 років із часу заснування Національного інституту фтизіатрії і пульмонології імені Феофіла Яновського Національної академії медичних наук України (1922);

100 років із часу утворення літературної організації "Плут" (1922);

100 років із часу заснування у Харкові Українського державного інституту охорони материнства і дитинства (нині – Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків Національної академії медичних наук України) (1922);

100 років із часу виходу юридичного журналу "Право України" (1922);

100 років із часу заснування Лесем Курбасом театру "Березіль" (нині – Харківський державний академічний український драматичний театр ім. Т.Г. Шевченка) (1922);

100 років із часу заснування Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України (1922);

100 років із часу заснування Поліського національного університету (1922);

100 років із часу заснування Дніпровського державного аграрно-економічного університету (1922);

80 років із часу створення Української Повстанської Армії (1942);

75 років із часу заснування Інституту електродинаміки Національної академії наук України (1947);

75 років із часу заснування Інституту овочівництва і баштанництва Національної академії аграрних наук України (1947);

50 років із часу заснування Інституту проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного Національної академії наук України (1972);

50 років із часу заснування у Харкові Інституту проблем кріобіології і кріомедицини Національної академії наук України (1972);

50 років із часу відкриття пам'ятника Григорію Сковороді у селищі міського типу Чорнухи Лубенського району Полтавської області (1972);

50 років фільму "Пропала грамота" (1972);

50 років із часу створення державної установи "Національний інститут хірургії та трансплантології імені О.О. Шалімова" Національної академії медичних наук України (1972);

50 років із часу заснування Інституту агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України (1972);

30 років із дня затвердження Верховною Радою України Державного Гімну України – національного гімну на музику Михайла Вербицького (15.01.1992);

30 років із дня затвердження Верховною Радою України Державного Прапора України – національного прапора, що складається з двох смуг: верхньої – синього кольору, нижньої – жовтого кольору (28.01.1992);

30 років із дня затвердження Верховною Радою України малого Державного Герба України – тризуба, який є знаком Княжої Держави Володимира Великого (19.02.1992);

30 років із дня заснування Національної академії педагогічних наук України (04.03.1992);

30 років із часу проведення у Києві I Всесвітнього форуму українців (21–24.08.1992);

25 років із часу польоту у космос першого космонавта незалежної України Леоніда Каденюка (19.11–05.12.1997).

II. Видатних особистостей:

625 років із часу народження Хаджи І Гірея (Гаджи І Герая) (1397–1466), засновника Кримського ханства;

510 років із часу народження Девлета Герая I (1512–1577), державного діяча, кримського хана;

290 років із часу народження Опанаса Лобисевича (1732–1805), письменника, одного з піонерів українського літературного відродження;

250 років із часу народження Халіма Герая (1772–1823), принца з династії Гераїв, кримськотатарського хроніста, історика та поета;

250 років із часу народження раббі Нахмана з міста Брацлава (1772–1810), засновника брацлавського хасидизму;

210 років із часу народження Федора Бодянського (1812–1873), філолога-славіста, історика, фольклориста, перекладача, видавця, письменника;

180 років із часу народження Анастасія Зайкевича (1842–1931), вченого, агронома, фізіолога рослин;

150 років із часу народження Іллі Смоленського (1872–1933), історика, лідера одеської української "Громади";

140 років із часу народження Миколи Шемета (1882–1917), громадського та політичного діяча, журналіста;

140 років із часу народження Андрія Желехівського (1882–1943), фізика, педагога;

130 років із часу народження Сергія Яворського (1892–1923), військового діяча, учасника антибільшовицького повстанського руху в Україні, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;

120 років із часу народження Михайла Колодзінського (1902–1939), військового та політичного діяча, полковника, начальника Генерального штабу Карпатської Січі, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;

110 років із часу народження Івана Самійленка (1912–2006), громадського та державного діяча, вченого, голови Уряду УНР в екзилі;

100 років із часу народження Федора Воробця (1922–1959), учасника антинацистського Руху Опору та боротьби за незалежність України у XX столітті;

100 років із часу народження Володимира Величка (1922–1944), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;

2 січня – 130 років із дня народження Ярослава Пастернака (1892–1969), археолога, професора Українського вільного університету;

3 січня – 80 років із дня народження Анатолія Погрібного (1942–2007), літературознавця, письменника, публіциста, громадського та політичного діяча;

- 5 січня – 130 років із дня народження Федора Белянкіна (1892–1972), вченого-матеріалознавця, механіка;
- 5 січня – 90 років із дня народження Віктора Шкуріна (1932–2020), кінорежисера-документаліста;
- 9 січня – 90 років із дня народження Володимира Доліна (1932–2004), вченого, ентомолога;
- 10 січня – 100 років із дня народження Миколи Жужоми (1922–1981), військового діяча;
- 10 січня – 90 років із дня народження Дмитра Нікітчина (1932–2007), вченого, аграрія;
- 12 січня – 190 років із дня народження Єлизавети Милорадович (1832–1890), громадської діячки, меценатки;
- 13 січня – 180 років із дня народження Василя Мови (Лиманського) (1842–1891), поета, драматурга, перекладача;
- 14 січня – 140 років із дня народження Івана Огієнка (митрополита Іларіона) (1882–1972), церковного, громадського та політичного діяча, історика церкви, мовознавця, лексикографа, педагога;
- 14 січня – 130 років із дня народження Василя Помагайби (1892–1972), педагога;
- 17 січня – 100 років із дня народження Степана Вайди (1922–1945), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;
- 18 січня – 140 років із дня народження Олександри Екстер (1882–1949), художниці, сценографки, педагогині;
- 18 січня – 140 років із дня народження Богдана Комарова (1882–1975), бібліографа, публіциста, лексикографа, природознавця;
- 18 січня – 110 років із дня народження Володимира Войтенка (1912–1978), кінооператора;
- 18 січня – 100 років із дня народження Валентина Потураєва (1922–2003), вченого у галузях гірничої механіки, динаміки важких машин, вібраційної техніки, прикладної механіки гуми, академіка;
- 19 січня – 110 років із дня народження Ярослава Стецька (1912–1986), державного та політичного діяча, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;
- 19 січня – 110 років із дня народження Тимофія Левчука (1912–1998), кінорежисера;
- 20 січня – 180 років із дня народження Володимира Орловського (1842–1914), художника-пейзажиста;

21 січня – 140 років із дня народження Григорія Золотова (1882–1960), художника, графіка;

22 січня – 80 років із дня народження Олександра Коросташова (1942–2021), аграрія, Героя України;

23 січня – 120 років із дня народження Павла Усенка (1902–1975), поета, журналіста;

23 січня – 50 років із дня народження Олександра Подригуна (1972–2014), учасника Революції Гідності, Героя Небесної Сотні, Героя України;

25 січня – 170 років із дня народження Василя Данилевського (1852–1939), вченого, фізіолога, лікаря, академіка;

26 січня – 80 років із дня народження Валерія Кухаря (1942–2017), вченого-біохіміка, академіка Національної академії наук України, засновника і директора Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії Національної академії наук України;

27 січня – 180 років із дня народження Архипа Куїнджі (1842–1910), художника-пейзажиста, педагога;

27 січня – 100 років із дня народження Павла Копніна (1922–1971), вченого, філософа, академіка;

30 січня – 150 років із дня народження Гліба Котельникова (1872–1944), винахідника, творця першого у світі авіаційного ранцевого парашута;

30 січня – 130 років із дня народження Григорія Іваниці (1892–1938), педагога, філолога, репресованого;

1 лютого – 120 років із дня народження Оксани Лятуринської (1902–1970), поетеси, художниці, громадської діячки;

1 лютого – 120 років із дня народження Костянтина Виноградова (1902–1989), вченого-гідробіолога, засновника Інституту морської біології Національної академії наук України, репресованого;

1 лютого – 100 років із дня народження Марії Байди (1922–2002), військової діячки, учасниці вигнання нацистів із території України;

2 лютого – 210 років із дня народження Євгена Гребінки (1812–1848), письменника, педагога, видавця, громадського діяча;

2 лютого – 100 років із дня народження Павла Наніїва (1922–2001), письменника, журналіста, публіциста;

4 лютого – 60 років із дня народження Василя Аксенина (1962–2014), учасника Революції Гідності, Героя Небесної Сотні, Героя України;

8 лютого – 200 років із дня народження Опанаса Марковича (Маркевича) (1822–1867), фольклориста, етнографа, громадського діяча, члена Кирило-Мефодіївського товариства;

12 лютого – 140 років із дня народження Євгена Мешковського (1882–1920), військового діяча, генерал-хорунжого Армії УНР, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;

12 лютого – 130 років із дня народження Григорія Бондаренка (1892–1969), художника, графіка;

13 лютого – 130 років із дня народження Марії Литвиненко-Вольгемут (1892–1966), співачки, педагогині;

18 лютого – 70 років із дня народження Джеймса-Ернеста Мейса (1952–2004), історика, політолога, громадського діяча, дослідника Голодомору 1932–1933 років в Україні;

19 лютого – 170 років із дня народження Катерини Скаржинської (1852–1932), меценатки, фундаторки першого загальнодоступного приватного краєзнавчого музею Лівобережної України, громадської діячки;

24 лютого – 180 років із дня народження Юліана Романчука (1842–1932), громадського та політичного діяча, науковця, педагога;

25 лютого – 120 років із дня народження Олексі Повстенка (1902–1973), архітектора, історика мистецтва;

28 лютого – 100 років із дня народження Михайла Лиховида (1922–1944), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;

2 березня – 140 років із дня народження Архипа Тесленка (1882–1911), письменника, етнографа, публіциста;

3 березня – 160 років із дня народження Олексія Бекетова (1862–1941), архітектора, педагога;

3 березня – 110 років із дня народження Льва Ребета (1912–1957), політичного діяча, публіциста;

3 березня – 100 років із дня народження Василя Бея (1922–1952), учасника антинацистського Руху Опору, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;

5 березня – 100 років із дня народження Василя Петрова (1922–2003), військового діяча;

6 березня – 130 років із дня народження Івана Чмоли (1892–1941), військового діяча, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті, репресованого;

6 березня – 130 років із дня народження Юрія Полянського (1892–1975), геолога, географа, археолога;

7 березня – 140 років із дня народження Григорія Коссака (1882–1939), військового діяча, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті, репресованого;

7 березня – 90 років із дня народження Володимира Дахна (1932–2006), художника та режисера анімаційних фільмів;

11 березня – 100 років із дня народження Бориса Яровинського (1922–2000), композитора, артиста;

13 березня – 130 років із дня народження Євгена Терлецького (1892–1938), державного та громадського діяча, репресованого;

13 березня – 110 років із дня народження Ігоря Юскевіча (Юшкевича) (1912–1994), артиста балету, педагога;

14 березня – 150 років із дня народження Олекси Новаківського (1872–1935), художника, педагога;

14 березня – 100 років із дня народження Бориса Остапенка (1922–2006), лісовода, типолога, еколога, педагога;

16 березня – 140 років із дня народження Христини Алчевської (1882–1931), письменниці, перекладачки, педагогині;

18 березня – 90 років із дня народження Анатолія Непокупного (1932–2006), поета, перекладача;

21 березня – 160 років із дня народження Миколи Пимоненка (1862–1912), художника, педагога;

22 березня – 180 років із дня народження Миколи Лисенка (1842–1912), композитора, педагога, хорового диригента, етнографа, громадського діяча;

22 березня – 150 років із дня народження Володимира Поспелова (1872–1949), вченого, ентомолога, академіка;

25 березня – 100 років із дня народження Марфи Тимченко (1922–2009), художниці, майстрині петриківського розпису;

28 березня – 110 років із дня народження Олекси Гірника (1912–1978), правозахисника, політв'язня радянського режиму, Героя України;

30 березня – 130 років із дня народження Стефана Банаха (1892–1945), вченого, математика, одного із засновників сучасного функціонального аналізу;

2 квітня – 100 років із дня народження Ісака Двохбального (1922–1943), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;

- 2 квітня – 90 років із дня народження Миколи Кучера (1932–1999), письменника, політв'язня радянського режиму;
- 5 квітня – 140 років із дня народження Юрія Свірського (1882–1959), військового діяча, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;
- 5 квітня – 90 років із дня народження Анатолія Підгорного (1932–1996), вченого у галузі енергетичного машинобудування та водневої енергетики, академіка Національної академії наук України;
- 6 квітня – 80 років із дня народження Зиновія-Богдана Антківа (1942–2009), хорового диригента;
- 8 квітня – 140 років із дня народження Дмитра Дорошенка (1882–1951), державного, громадського та політичного діяча, історика, педагога;
- 9 квітня – 140 років із дня народження Вадима Модзалевського (1882–1920), історика, архівіста, археографа;
- 9 квітня – 100 років із дня народження Олексія Горобця (1922–1961), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;
- 10 квітня – 90 років із дня народження Миколи Новікова (1932–2017), вченого-матеріалознавця, академіка Національної академії наук України;
- 10 квітня – 80 років із дня народження Шакіра Селіма (1942–2008), кримськотатарського поета, перекладача, публіциста;
- 11 квітня – 140 років із дня народження Володимира Янченка (1882–невідомо), військового діяча, генерал-хорунжого Армії УНР, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;
- 13 квітня – 100 років із дня народження Миколи Воронцова (1922–1943), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;
- 15 квітня – 90 років із дня народження Віталія Дончика (1932–2017), вченого, літературознавця, громадського та політичного діяча, академіка Національної академії наук України;
- 16 квітня – 140 років із дня народження Юрія Глушка (1882–1942) громадського та політичного діяча, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;
- 17 квітня – 150 років із дня народження Павла Ріттера (1872–1939), літературознавця, мовознавця-санскритолога, перекладача, одного з перших українських індологів;
- 17 квітня – 140 років із дня народження В'ячеслава Липинського (1882–1931), історика, соціолога, державного та політичного діяча, публіциста, теоретика українського консерватизму, основоположника державницького напрямку історіографії та політології, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;

21 квітня – 140 років із дня народження Бориса Грекова (1882–1953), історика, громадського діяча, академіка;

23 квітня – 100 років із дня народження Василя Бондаренка (1922–2001), військового діяча, військового льотчика, учасника вигнання нацистів із території України;

24 квітня – 150 років із дня народження Юрія Кміта (1872–1946), письменника, літературознавця, етнографа, діалектолога, священника;

26 квітня – 170 років із дня народження Йосипа Тимченка (1852–1924), механіка-винахідника у галузі кіно;

26 квітня – 100 років із дня народження Георгія Максимовича (1922–2007), вченого у галузі фізико-хімічної механіки матеріалів;

28 квітня – 200 років із дня народження Юрія Шкрібляка (1822–1884), різьбяр, основоположника гуцульського різьблення по дереву;

5 травня – 110 років із дня народження Володимира Дальського (справжнє прізвище – Нестеренко) (1912–1998), актора театру та кіно;

6 травня – 100 років із дня народження Миколи Андрійка (1922–2008), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;

13 травня – 100 років із дня народження Івана Запісочного (1922–2001), вченого, фізика;

16 травня – 40 років із дня народження Руслана Батира (1982–2015), військовослужбовця, учасника антитерористичної операції;

17 травня – 100 років із дня народження Анатолія Дімарова (справжнє прізвище – Гарасюта) (1922–2014), письменника, громадського діяча;

20 травня – 100 років із дня народження Івана Чендея (1922–2005), письменника, кінорежисера, громадського діяча;

20 травня – 80 років із дня народження Петра Скуця (1942–2007), поета, фольклориста, краєзнавця, громадського діяча;

24 травня – 140 років із дня народження Кирила Стеценка (1882–1922), композитора, хорового диригента, священника, громадського діяча;

24 травня – 110 років із дня народження Михайла Стельмаха (1912–1983), письменника, фольклориста, педагога, громадського діяча;

28 травня – 110 років із дня народження Федора Медведєва (1912–1977), мовознавця;

29 травня – 120 років із дня народження Йосипа Каракіса (1902–1988), архітектора, містобудівника, художника, педагога;

30 травня – 150 років із дня народження Костянтини Малицької (1872–1947), письменниці, педагогині, перекладачки;

- 1 червня – 120 років із дня народження Зої Гайдай (1902–1965), оперної та камерної співачки, педагогині;
- 6 червня – 110 років із дня народження Марії Підтиченко (1912–1991), вченої, педагогині;
- 6 червня – 100 років із дня народження Володимира Лебедева (1922–2008), вченого-матеріалознавця, дослідника зварювання живих тканин, академіка Національної академії наук України;
- 8 червня – 260 років із дня народження Івана (Іриня) Фальковського (Фальківського) (1762–1823), вченого, математика, астронома, географа, правознавця, філософа, письменника, педагога, ректора Києво-Могилянської Академії, єпископа;
- 8 червня – 140 років із дня народження Микити Шаповала (1882–1932), громадського та політичного діяча, соціолога, публіциста;
- 12 червня – 140 років із дня народження Василя Хрущова (1882–1941), вченого, електротехніка, електроенергетика, академіка;
- 13 червня – 210 років із часу народження Ізмаїла Срезневського (1812–1880), філолога, педагога, письменника, етнографа;
- 15 червня – 120 років із дня народження Наталії Лівицької-Холодної (1902–2005), письменниці, перекладачки;
- 15 червня – 120 років із дня народження В'ячеслава Сенютовича-Бережного (1902–1992), історика-геральдиста, генеалога;
- 17 червня – 140 років із дня народження Ігоря Стравінського (1882–1971), композитора, диригента;
- 17 червня – 110 років із дня народження Митрофана Пасічника (1912–1996), вченого, фізика, академіка;
- 18 червня – 130 років із дня народження Юрія Меженка (1892–1969), бібліографа, книгознавця, бібліотекознавця, літературного і театрального критика;
- 20 червня – 80 років із дня народження Петра Черемського (1942–2006), громадського діяча, фізика;
- 22 червня – 140 років із дня народження Миколи Холодного (1882–1953), вченого, ботаніка, фізіолога, мікробіолога, еколога, академіка;
- 23 червня – 140 років із дня народження Зенона Кузелі (1882–1952), фольклориста, етнографа, бібліографа, мовознавця, видавця;
- 25 червня – 130 років із дня народження Арсена Річинського (1892–1956), громадського та політичного діяча, релігієзнавця, лікаря, композитора, фотографа, краєзнавця;

28 червня – 110 років із дня народження Володимира Максименка (1912–1994), актора;

30 червня – 130 років із дня народження Дмитра Віленського (1892–1960), вченого у галузі ґрунтознавства та геоботаніки;

3 липня – 90 років із дня народження Вадима Ілленка (1932–2015), кінорежисера, кінооператора, сценариста, педагога;

3 липня – 60 років із дня народження Богдана Ільківа (1962–2014), учасника Революції Гідності, Героя Небесної Сотні, Героя України;

9 липня – 140 років із дня народження Михайла Слабченка (1882–1952), історика, правознавця, економіста;

10 липня – 150 років із дня народження Володимира Генбачіва (1872–1957), військового діяча;

12 липня – 130 років із дня народження Бруно Шульца (1892–1942), письменника, художника;

12 липня – 120 років із дня народження Михайла Сидоренка (1902–1989), вченого у галузі садівництва, селекціонера;

12 липня – 110 років із дня народження Шаміля Алядіна (1912–1996), кримськотатарського письменника, поета, громадського діяча;

13 липня – 140 років із дня народження Романа Цегельського (1882–1956), фізика, педагога, громадського діяча;

14 липня – 150 років із дня народження Льва Бачинського (1872–1930), державного, громадського та політичного діяча, правознавця;

15 липня – 130 років із дня народження Володимира Кабачка (1892–1957), бандуриста;

15 липня – 130 років із дня народження Мілени Рудницької (Лисяк-Рудницької) (1892–1976), громадської та політичної діячки, журналістки, письменниці, педагогині, голови центральної управи Союзу Українок;

16 липня – 130 років із дня народження Бориса Пилипенка (1892–1937), етнографа, мистецтвознавця, художника;

19 липня – 170 років із дня народження Володимира Науменка (1852–1919), педагога, філолога, громадського діяча, журналіста;

21 липня – 140 років із дня народження Давида Бурлюка (1882–1967), художника-футуриста, поета, літературного і художнього критика, видавця;

21 липня – 140 років із дня народження Михайла Слабченка (1882–1952), історика, правознавця, академіка;

24 липня – 110 років із дня народження Степана Радіона (1912–2007), журналіста, письменника, бібліографа;

30 липня – 150 років із дня народження Олексія Кримова (1872–1954), лікаря-хірурга;

4 серпня – 130 років із дня народження Йосипа Гермайзе (1892–1958), громадського діяча, історика, літературознавця, археографа, педагога;

7 серпня – 180 років із дня народження Миколи Бенардоса (1842–1905), винахідника, творця дугового електрозварювання;

9 серпня – 170 років із дня народження Варвари Ханенко (1852–1922), меценатки, колекціонерки творів мистецтва, музейної діячки;

9 серпня – 130 років із дня народження Сави Чавдарова (1892–1962), вченого, педагога;

10 серпня – 160 років із дня народження Петра Сльозкіна (1862–1927), вченого, аграрія;

10 серпня – 70 років із дня народження Олександра Астаф'єва (1952–2020), літературознавця, письменника, перекладача, критика, педагога;

13 серпня – 100 років із дня народження Леоніда Лимана (1922–2003), письменника, публіциста;

14 серпня – 60 років із часу народження Олеся Ульяненка (справжні ім'я та прізвище – Олександр Ульянов) (1962–2010), письменника, громадського діяча;

15 серпня – 150 років із дня народження Степана Сірополка (1872–1959), громадського діяча, педагога, публіциста, бібліотекознавця;

15 серпня – 80 років із дня народження Валерії Заклунної-Мироненко (1942–2016), актриси театру і кіно, громадської діячки, Героя України;

16 серпня – 170 років із дня народження Миколи Дашкевича (1852–1908), літературознавця, історика, фольклориста;

16 серпня – 120 років із дня народження Диомида Рижикова (1902–1976), вченого, аграрія;

17 серпня – 140 років із дня народження Івана Кобилка (1882–1951), військового і громадського діяча, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;

19 серпня – 120 років із дня народження Олеся (Олександра) Донченка (1902–1954), письменника, казкаря;

19 серпня – 120 років із дня народження Івана Теслі (1902–1996), географа, педагога, діяча культури;

22 серпня – 120 років із дня народження Юрія Клеопова (1902–1943), вченого, ботаніка, фітогенетика, флориста, автора теорії про походження та розвиток генетичних комплексів рослинного світу;

22 серпня – 100 років із дня народження Григорія Атаманчука (1922–1994), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;

23 серпня – 150 років із дня народження Мар'яна Перетятковича (1872–1916), архітектора, педагога;

23 серпня – 90 років із дня народження Давида Черкаського (1932–2018), режисера-аніматора, художника;

26 серпня – 120 років із дня народження В'ячеслава Савицького (1902–1965), біолога, селекціонера, педагога;

27 серпня – 120 років із дня народження Юрія Яновського (1902–1954), письменника, журналіста, кіносценариста;

30 серпня – 100 років із дня народження Павла Глазового (1922–2004), поета, гумориста, сатирика;

31 серпня – 190 років із дня народження Агапія Гончаренка (1832–1916), громадського та церковного діяча, публіциста;

1 вересня – 190 років із дня народження Олександра Поля (1832–1890), громадського діяча, археолога, краєзнавця, мецената;

1 вересня – 140 років із дня народження Дмитра Рожанського (1882–1936), вченого, фізика;

2 вересня – 180 років із дня народження Климентія Ганкевича (1842–1924), мовознавця, педагога, дослідника наголосів і народної етимології в українській мові;

3 вересня – 130 років із дня народження Миколи Ковалевського (1892–1957), державного та політичного діяча, кооператора, публіциста;

5 вересня – 120 років із дня народження Бориса Варшавського (1902–1996), вченого, аграрія, педагога;

8 вересня – 100 років із дня народження Наталії Меклін (1922–2005), військової діячки, військової льотчиці, учасниці вигнання нацистів із території України;

9 вересня – 130 років із дня народження Сергія Смеречинського (1892–1954), філолога, поета, педагога, архівіста, бібліографа;

9 вересня – 110 років із дня народження Федора Маківчука (1912–1988), письменника, сатирика, гумориста, головного редактора журналу "Перець";

12 вересня – 120 років із дня народження Олександра Чекмарьова (1902–1975), вченого у галузі металургії, академіка;

20 вересня – 130 років із дня народження Михайла Новицького (1892–1964), шевченкознавця, редактора та видавця творів Тараса Шевченка;

21 вересня – 190 років із дня народження Петра Ніщинського (1832–1896), композитора, хорового диригента, поета, перекладача, педагога;

23 вересня – 150 років із дня народження Соломії Крушельницької (1872–1952), оперної співачки, громадської діячки, педагогині;

25 вересня – 90 років із дня народження Анатолія Солов'яненка (1932–1999), оперного співака, громадського діяча, Героя України;

26 вересня – 190 років із дня народження Петра Сокальського (1832–1887), композитора, громадського діяча, журналіста;

27 вересня – 150 років із дня народження Григорія Світлицького (1872–1948), художника, педагога;

27 вересня – 130 років із дня народження Дмитра Андрієвського (1892–1976), громадського та політичного діяча, публіциста;

27 вересня – 130 років із дня народження Миколи Надемського (1892–1937), актора, театрального режисера, репресованого;

2 жовтня – 180 років із дня народження Ярослава (Павла) Немеца (1842–1898), вченого, помолога, громадського діяча;

3 жовтня – 170 років із дня народження Киріяка Костанді (1852–1921), художника, педагога, академіка;

4 жовтня – 120 років із дня народження Олександра Бельгарда (1902–1992), вченого, еколога, геоботаніка, фахівця зі степового лісорозведення;

5 жовтня – 140 років із дня народження Михайла Гаврилка (1882–1920), військового діяча, скульптора;

6 жовтня – 140 років із дня народження Кароля Шимановського (1882–1937), композитора, педагога, піаніста;

6 жовтня – 130 років із дня народження Якова Дзябенка (1892–1959), військового та громадського діяча;

7 жовтня – 140 років із дня народження Миколи Галагана (1882–1955), державного, громадського та політичного діяча, дипломата, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;

7 жовтня – 90 років із дня народження Маргарити Кринициної (1932–2005), кіноактриси;

8 жовтня – 180 років із дня народження Івана Нечипоренка (1842–1910), педагога, освітнього діяча;

10 жовтня – 150 років із дня народження Миколи Грунського (1872–1951), вченого, мовознавця, літературознавця;

10 жовтня – 130 років із дня народження Михайла Кравчука (1892–1942), вченого, математика, академіка, репресованого;

11 жовтня – 80 років із дня народження Володимира Яворівського (1942–2021), письменника, журналіста, громадського та політичного діяча;

15 жовтня – 140 років із дня народження Андрія Вовка (1882–1969), військового діяча, генерал-полковника Армії УНР, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;

15 жовтня – 140 років із дня народження Павла Крата (1882–1952), політичного, релігійного та громадського діяча, поета, прозаїка, перекладача, журналіста;

15 жовтня – 120 років із дня народження Андрія Штогаренка (1902–1992), композитора, педагога, громадського діяча;

20 жовтня – 100 років із дня народження Бориса Арешнікова (1922–1998), вченого, ентомолога;

21 жовтня – 350 років із дня народження Пилипа Орлика (1672–1742), політичного, державного та військового діяча, гетьмана України, упорядника "Конституції Пилипа Орлика";

22 жовтня – 90 років із дня народження Ярославни Шевченко (1932–2017), вченої, правознавиці, академіка Національної академії правових наук України;

24 жовтня – 150 років із дня народження Георгія Пфейффера (1872–1946), вченого, математика, академіка;

25 жовтня – 120 років із дня народження Григорія Костюка (1902–2002), науковця, письменника, літературознавця, критика;

25 жовтня – 110 років із дня народження Галини В'юн (1912–1972), громадської діячки, письменниці;

26 жовтня – 130 років із дня народження Андрія Заливчого (1892–1918), політичного діяча, письменника, публіциста;

26 жовтня – 60 років із дня народження Андрія Сасенка (1962–2014), учасника Революції Гідності, Героя Небесної Сотні, Героя України;

28 жовтня – 150 років із дня народження Терентія Пархоменка (1872–1910), кобзаря;

30 жовтня – 140 років із дня народження Михайла Бойчука (1882–1937), художника-монументаліста, графіка;

2 листопада – 260 років із дня народження Стефана Стубелевича (1762–1814), винахідника, фізика, автора першого підручника з фізики;

2 листопада – 120 років із дня народження Сергія Лебедева (1902–1974), вченого, електротехніка, розробника перших у континентальній Європі електронних обчислювальних машин МЕОМ, академіка;

4 листопада – 150 років із дня народження Богдана Лепкого (1872–1941), письменника, перекладача, літературознавця, художника, педагога, громадського діяча;

4 листопада – 110 років із дня народження Віктора Івченка (1912–1972), кінорежисера, педагога;

8 листопада – 170 років із дня народження Григорія Левицького (1852–1917), астронома, засновника і першого директора Харківської обсерваторії;

8 листопада – 140 років із дня народження Дмитра Байди-Сухова (1882–1974), режисера, актора;

8 листопада – 100 років із дня народження Платона Білецького (1922–1998), мистецтвознавця, педагога, художника;

11 листопада – 140 років із дня народження Федора Швеця (1882–1940), державного, громадського та політичного діяча, геолога;

11 листопада – 110 років із дня народження Анатолія Дублянського (1912–1997), історика, журналіста, митрополита УАПЦ;

11 листопада – 100 років із дня народження Кузьми Журби (1922–1982), поета, журналіста;

13 листопада – 160 років із дня народження Дмитра Міллера (1862–1913), історика, краєзнавця;

14 листопада – 110 років із дня народження Андрія Малишка (1912–1970), поета, перекладача, літературного критика;

15 листопада – 100 років із дня народження Івана Драченка (1922–1994), військового діяча, військового льотчика, учасника вигнання нацистів із території України;

19 листопада – 100 років із дня народження Юрія Кнорозова (1922–1999), вченого, історика, етнографа, дослідника культури майя, мовознавця;

21 листопада – 120 років із дня народження Василя Івчука (1902–1938), педагога, рятівника людей від Голодомору 1932–1933 років в Україні, Героя України, репресованого;

- 21 листопада – 120 років із дня народження Олени Казимирчак-Полонської (1902–1992), вченої, астронома;
- 21 листопада – 70 років із дня народження Сергія Якутовича (1952–2017), художника, графіка, книжкового ілюстратора;
- 22 листопада – 100 років із дня народження Михайла Кучери (1922–1999), історика, археолога;
- 23 листопада – 80 років із дня народження Олексія Мурженка (1942–1999), дисидента, правозахисника, політв'язня радянського режиму;
- 25 листопада – 160 років із дня народження Петра Стебницького (1862–1923), державного, громадського та політичного діяча, вченого, письменника, публіциста;
- 26 листопада – 140 років із дня народження Григорія Шерстюка (1882–1911), мовознавця, педагога, освітнього та громадського діяча;
- 26 листопада – 140 років із дня народження Пилипа Капельгородського (1882–1938), письменника, репресованого;
- 27 листопада – 110 років із дня народження Олександра Берендея (1912–1988), вченого, садівника, селекціонера;
- 3 грудня – 300 років із дня народження Григорія Сковороди (1722–1794), філософа, просвітителя-гуманіста, поета, педагога;
- 5 грудня – 140 років із дня народження Володимира Вайсблата (1882–1945), видавця, шевченкознавця, мистецтвознавця, перекладача;
- 6 грудня – 130 років із дня народження Романа Дашкевича (1892–1975), військового діяча, генерал-хорунжого Армії УНР, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;
- 7 грудня – 130 років із дня народження Олени Степанів (1892–1963), військової та громадської діячки, географіні, історикині, репресованої, учасниці боротьби за незалежність України у XX столітті;
- 7 грудня – 120 років із дня народження Всеволода Ганцова (1892–1979), мовознавця, репресованого;
- 8 грудня – 130 років із дня народження Олександра Осмьоркіна (1892–1953), художника, педагога;
- 8 грудня – 110 років із дня народження Степана Добоша (1912–1978), вченого, педагога, мовознавця, літературознавця;
- 8 грудня – 90 років із дня народження Альмара Серебренікова (1932–2000), кінорежисера, кінооператора;
- 11 грудня – 160 років із дня народження Степана Артемовича Пасюги (1862–1933), кобзаря;

11 грудня – 150 років із дня народження Андрія Яковліва (1872–1955), державного, громадського та політичного діяча, історика, правознавця, дипломата;

13 грудня – 90 років із дня народження Миколи Шкіля (1932–2015), вченого, математика;

14 грудня – 50 років із дня народження Геннадія Біліченка (1972–2014), військового діяча, капітана, першого загиблого військовослужбовця в антитерористичній операції;

18 грудня – 140 років із дня народження Віктора Бернадського (1882–1939), винахідника, фізика, репресованого;

18 грудня – 130 років із дня народження Миколи Куліша (1892–1937), драматурга, громадського діяча, публіциста, представника "Розстріляного Відродження", репресованого;

19 грудня – 110 років із дня народження Миколи Дядечка (1912–2005), вченого, ентомолога, академіка;

19 грудня – 100 років із дня народження Надії Горлицької (1922–2006), вишивальниці, громадської діячки;

21 грудня – 300 років із дня народження Паїсія (справжнє ім'я – Петро) Величковського (1722–1794), церковного діяча, богослова, філософа;

22 грудня – 280 років із дня народження Данила Самойловича (1742–1804), лікаря, епідеміолога;

26 грудня – 110 років із дня народження Євгена Лазаренка (1912–1979), мінералога, педагога, громадського діяча, академіка;

26 грудня – 100 років із дня народження Сергія Григор'єва (1922–1998), військового діяча, учасника вигнання нацистів із території України;

28 грудня – 130 років із дня народження Степана Лазуренка (1892–1969), військового діяча, полковника Армії УНР, учасника боротьби за незалежність України у XX столітті;

29 грудня – 50 років із дня народження Тараса Силенка (1972–2021), кобзаря;

30 грудня – 120 років із дня народження Данила Лихваря (1902–1986), вченого, аграрія, селекціонера;

30 грудня – 110 років із дня народження Андрія Сиви (1912–1994), актора, гумориста, педагога;

31 грудня – 150 років із дня народження Володимира Левицького (1872–1956), вченого, математика, педагога;

31 грудня – 130 років із дня народження Михайла (Михайля) Семенка (1892–1937), поета-футуриста, журналіста, представника "Розстріляного Відродження", репресованого;

31 грудня – 110 років із дня народження Вадима Васильєва (1912–2003), вченого, ентомолога, академіка.

III. Днів пам'яті:

75-ті роковини проведення польською комуністичною владою акції "Вісла" – примусових депортацій українців з українських етнічних земель Лемківщини, Надсяння, Холмщини та Підляшся (28.04.–12.08.1947, День пам'яті – 28.04.2021);

75-ті роковини від початку проведення радянськими карально-репресивними органами операції "Захід" – масової депортації населення Західної України до Сибіру (21.10.1947);

50-ті роковини від початку "великого погрому" – операції КДБ "Блок" проти українських дисидентів (12.01.1972).

ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ТА ЮВІЛЕЇ 2023 РОКУ

Цього року на державному рівні відзначатимуться такі пам'ятні дати та ювілеї:

I. Відомих подій в Україні:

1125 років із часу першої писемної згадки про місто Галич (898);

450 років із часу заснування у Львові Іваном Федоровим друкарні (1573);

400 років із часу обрання Михайла Дорошенка гетьманом Запорозького козацтва (1623);

375 років із початку повстання козаків на Запорозжжі, початку визвольної війни, обрання гетьманом Богдана Хмельницького (січень 1648);

375 років із часу укладення Бахчисарайського договору між Гетьманською Україною (гетьманом Богданом Хмельницьким) і Кримським ханством (Кримським ханом Іслямом Гераєм III) про військово-політичний союз (березень 1648);

375 років із часу переможних битв українського козацтва під Жовтими Водами (29.04–16.05.1648), Корсунем (25–26.05.1648), Пилявцями (21–23.09.1648);

350 років із часу походів Івана Сірка на Очаків та Ізмаїл (1673);

225 років із часу видання "Енеїди" Івана Котляревського (1798);

200 років із часу утворення "Товариства з'єднаних слов'ян" (1823);

175 років із часу скасування кріпосного права у Галичині та Закарпатті (1848);

175 років із часу заснування у Львові Головної Руської Ради (1848);

175 років із часу заснування у Львові Галицько-руської матиці – культурно-освітнього товариства (1848);

150 років із часу заснування у Львові Наукового товариства імені Шевченка (початкова назва – Літературне товариство імені Шевченка) (1873);

150 років із часу утворення Історичного товариства Нестора літописця (1873);

125 років із часу започаткування "Літературно-наукового вісника" (1898);

125 років із часу видання першого тому "Історії України – Руси" Михайла Грушевського (1898);

125 років із часу заснування Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" (1898);

125 років із часу заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України (1898);

100 років із часу утворення літературної організації "Гарт" (1923);

100 років із часу заснування Кримськотатарського драматичного театру (нині – Кримськотатарський академічний музично-драматичний театр) (1923);

100 років із часу заснування у Харкові Кабінету науково-судової експертизи (нині – Національний науковий центр "Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса" Міністерства юстиції України) (1923);

100 років із часу заснування Інституту робітничої медицини (нині – Харківський науково-дослідний інститут гігієни праці та професійних захворювань) (1923);

100 років із часу заснування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (1923);

100 років із часу заснування державного підприємства "Національний спортивний комплекс "Олімпійський" (1923);

100 років із часу повстання у Лук'янівській в'язниці (1923);

100 років із часу заснування у Празі Українського історично-філологічного товариства (1923);

100 років із часу заснування у Празі Українського високого педагогічного інституту ім. М.П. Драгоманова (1923);

100 років із часу початку політики "українізації" – заходів на підтримку розвитку української мови (1923);

75 років із часу заснування Київського національного лінгвістичного університету (початкова назва – Київський державний педагогічний інститут іноземних мов) (1948);

50 років фільму "В бій ідуть тільки "старики" (1973);

50 років із часу заснування у Києві Інституту молекулярної біології і генетики Національної академії наук України (1973);